

O erler ki, gönül fezasındalar,

Toprakta sürünme ezasındalar.

Yıldızları tesbih tesbih çeker de,

Namazda arka saf hizasındalar.

İçine nefis sızan ibadetlerin,

Birbiri ardınca kazasındalar.

Günü her dem dolup her dem başlayan,

Ezel senedinin imzasındalar.

Bir an yabancıya kaysa gözleri,

Biz ömür gözyaşı cezasındalar.

Her rengi silici aşk ötesi renk;

O rengin kavuran beyazındalar.

Ne cennet tasası ve ne cehennem;

Sadece Allah'ın rızasındalar.

Necip Fazık Kısakürek

Hz. Ebû Talha (r.a.)

Hz. Peygamber efendimiz, Medîne mescidinde arkadaşlarına sohbet ederken, Ebû Hureyre isimli sahâbî, sohbetin sonunda Hz. Peygamber'e yaklaştı ve kendisinin çok aç olduğunu ve açlıktan dermansız kaldığını söyledi. Hz. Peygamber de onu yakınlarından biriyle kendi evine gönderdi. Eşlerine de haber gönderip onu doyurmalarını istedi. Hz. Peygamber'in hanımları da yanlarında bu misafiri doyuracak bir şey bulamadılar. Bu durumu üzülererek Hz. Peygamber'e iletiler. Evinde, Hz. Ebû Hureyre'yi doyuracak bir yiyecek bulamayan Hz. Peygamber, cemaate döndü ve:

- "Bu gece aranızda bu arkadaşınızı misâfir edecek birisi yok mu? Kim, onu misafir ederse Allah ona rahmet eylesin!" dedi. Medîne'nin yerlilerinden Ebû Talha, derhal ayağa kalktı ve: "Ben, onu götürür, karnını doyurur ve misafir ederim, yâ Rasûlallah!" diye cevap verdi.

Ebû Talha, Ebû Hureyre'yi alıp evine götürdü. Misafirini içeri aldıktan sonra eşine: "Bu gelen, Rasûlullah'ın misâfiridir. O'nun, evinde misafirine yedirecek bir şeyi olmadığı için ben alıp getirdim. Bu misafirden hiçbir şeyi esirgeme. Evimizde ne varsa ona ikram et!" diye tembih etti.

Evin hanımı, evlerine böyle bir misafir gelmiş olmasından dolayı çok memnun oldu ve sevindi ama ne yazık ki, onun da misafire ikram edecek hazır bir yemeği yoktu. Kadıncağız üzülererek eşine şöyle dedi:

- “Vallâhi, evimizde çocuklar için ayırdığım azıcık yemeğimizden başka bir şey yok.” Ebû Talha, bu duruma çok üzüldü ama misafiri getirmişti bir kere, onu doyurması gerekirdi. Bir çözüm yolu düşündü ve hanımına şöyle dedi:

- “Sen, hemen çocukları erkenden uyut. Onlar, bu gece yemek yemeden uyusunlar. Kandili (lambayı) da düzeltir gibi yap ve söndür. Var olan yemeği misafire yedirelim, biz de bu gece aç olarak yatalım.”

Hanımefendi eşinin dediği gibi yaptı. Önce çocukları uyuttu. Sonra sofrayı hazırladı. Var olan yemeğini getirip sofraya koydu. Eşini ve onun getirdiği misafiri sofraya buyur ettikten sonra kalkıp kandille meşgul oldu. Kandili düzeltiyormuş gibi yaparken onu söndürdü. Kandili yakacak ateşleri olmadığı için karanlıkta kaldılar. Ev sahibi kendini misafire yemek yiyormuş gibi gösterdi. Eli yemek tabağına gidip geliyor, fakat ağzına bir şey gitmiyordu. Çünkü elini boş götürüp getiriyordu. Bu arada misafir karnını doyurdu. Misafir tok olarak; evin erkeği, hanımı ve çocukları da aç olarak gecelediler. Sabah olunca erkenden abdestlerini alıp sabah namazı için mescide geldiler. Medîneli Müslümanlarla birlikte Hz. Peygamber'in arkasında saf tuttular ve büyük bir huşû ile sabah namazını edâ ettiler. Sabah namazından sonra Hz. Peygamber cemaate döndü ve şöyle buyurdu:

- “Yüce Allah, bu gece falan kadın ve falan erkeğin, misâfirlerine olan ikrâmını çok beğendi ve yaptıklarını da çok hoş karşıladı. Yaptıkları bu güzel işten dolayı onlar hakkında şu âyeti indirdi:

- “Kendileri zarûret ve ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları (mümin kardeşlerini) kendilerine tercih ederler. Kim, nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (el-Haşr sûresi, 59/9)

Bu olay Buhârî’de iki yerde (Kitâbu menâkıbî’l-Ensâr 9; Kitâbu’t-tefsîr 306) geçiyor. Her iki yerde de rivâyetin birinci râvisi Hz. Ebû Hureyre’dir. Bu rivâyetlerde Hz. Ebû Hureyre kendi adını vermeden: “Nebi (s.a.v.)’e bir adam geldi.” demektedir. Her iki rivâyette de, misâfiri evine götüren şahsın Ensâr’dan biri olduğu söylenirken ismi açıklanmamaktadır. Müslim de bu olayı Ebû Hureyreden rivâyet ediyor. Müslim’deki (Kitâbu’l-eşribe 172-173) rivâyetlerde de: “Bir adam geldi.” ifadesi geçiyor. Bir rivâyette Ebû Talha’nın ismi zikrediliyor. Tirmizî’de (Kitâbu’t-tefsir 60) Ebû Hureyre’den hadisin son bölümü rivâyet ediliyor. Sadece, Ensâr’dan birinin misâfire olan ikrâmı anlatılıyor.

Olayın kahramanı Ebû Talha, Medinelidir, yani Ensâr’dandır. Hazrec kabilesinin Neccâroğulları kolundandır. On yıl Hz. Peygamber’e hizmet eden Enes b. Mâlik’in üvey babasıdır. Müslüman olmasına Enes’in annesi Ümmü Süleym sebep olmuştur. Kocası (Enes’in babası) Mâlik’in hicretten önce ölümü üzerine Ebû Talha’dan evlenme teklifi alan Ümmü Süleym, Ebû Talha’nın Müslüman olmamasının bu evliliğe engel teşkil ettiğini, şayet İslâm’ı kabul ederse kendisinden mehir almadan evliliğe evet diyeceğini söyledi. Bunun üzerine Ebû Talha, Müslüman oldu ve Ümmü Süleym ile evlendi. Bu evlilikten Abdullah ve Ebû Umeyr adında iki oğulları dünyaya geldi.

Ebû Talha, hicretten önce yapılan Birinci Akabe bîatında kabilesini temsil etti. Hicretten sonra Hz. Peygamber ile bütün savaflara katıldı. Uhud ve Huneyn savaflarında gösterdiği kahramanlık dillere destandır. Ashâb-ı Kiram arasında cesâreti, yiğitliği ve bilhassa gür sesiyle tanınırdı. Bundan dolayı Hz. Peygamber’in: “Ebû Talha’nın asker içindeki sesi bir grup insandan daha etkilidir.” diye buyurduğu rivâyet edilmektedir. (Hâkim, el-Müstedrek, III, 352)

Hiz. Enes, annesi Ümmü Süleym ve üvey babası Ebû Talha'ya ait çok güzel hâtıralar anlatır. O hatıralardan biri de şöyledir: Bir gün Ebû Talha üvey oğlu Enes'i göndererek Hiz. Peygamber'i yemeğe davet eder. Suffe ashâbı ile mescitte oturan Hiz. Peygamber, Enes daha bir şey söylemeden yemeğe davet edildiğini anlar ve yanındaki yetmiş veya seksen sahâbîyi alarak davete gider. Bunun üzerine Ebû Talha telaşlanır, fakat Ümmü Süleym, Hiz. Peygamber varken telaşlanmanın yersiz olduğunu söyler ve onu teskin eder. Hiz. Peygamber, yemeğin bereketlenmesi için duâ eder ve davetlileri onar kişilik gruplar halinde sofraya oturtur. Sofraya oturan herkesin karnı doyar. (Buhârî, Menâkıb 25)

Hicretten sonra Ebû Eyyûb el-Ensârî'nin evinde ikâmet eden Hiz. Peygamber'e herkes yiyecek-içecek götürürken, Ümmü Süleym de on yaşındaki oğlu Enes'i götürmüş ve: "Ey Allah'ın elçisi! Ensar'dan sana hediye getirmeyen kimse kalmadı. Ben de bu oğlumu sana hediye ediyorum; devamlı sana hizmet etsin." demişti. Hiz. Enes, gece annesinin yanında kalır, gündüzleri de Hiz. Peygamberle birlikte olur ve ona hizmet ederdi. Hiz. Peygamber, bu aileyi çok sever ve sık sık onları ziyaret ederdi.

Hiz. Peygamber efendimizle birlikte bütün savaşılara katılan, katıldığı her savaşta dillere destan kahramanlıklar gösteren Ebû Talha'nın bu kahramanlıkları hakkında değil de, bir misafiri doyurması hakkında âyet-i kerîme nâzil olması konusunda biraz düşünmemiz lazım. Özellikle içinde bulunduğumuz bu zamanda ve bu mübârek günlerde dünyanın değişik yerlerinde aç ve yardıma muhtaç milyonlarca Müslüman'ın bulunduğunu bilerek daha çok ve daha iyi düşünmemiz lazım.

Aslında Ebû Talha, yoksul birisi değildi. Hem kendini hem de misâfirini doyuracak imkâna sahipti. Zaten bu imkâna güvenerek, Hiz. Peygamber'in işâret ettiği misâfiri alıp evine götürmüştü. İmkânı vardı ama, belki o akşam evde yiyecek bir şey yoktu. Kendilerinin ve çocuklarının yiyebileceği az bir yemeği misâfirlerine yedirip kendileri aç olarak sabahladılar. Öyle anlaşılıyor ki, kendileri de çocuklar da fazla aç değillerdi. Sabaha kadar idâre edebilecek durumları vardı.

Ebû Talha ve eşi Ümmü Süleym, ellerinde ve evlerinde var olan yiyeceği misâfirleriyle paylaşmadı; tamamen misâfire ikrâm ettiler. Misâfiri kendi nefislerine tercih etti ve Yüce Allah'ın rızasını kazandılar. Bu sebepten dolayı da Yüce Allah tarafından tebrik ve tebcil edildiler.

Biz, bu güzel insanlar gibi yapamıyoruz; yapamayız da. Ama hiç olmazsa elimizde olanı paylaşmasını bilelim. Rabbimizin bize verdiği muhtaçlarla paylaşalım. İnfak müessesesini çalıştıralım. Dünyanın değişik yerlerinde cihâd eden İslâm mücâhidlerini desteksiz, yoksulları ekmeksiz bırakmayalım. Yiyeceği olmadığı için takatsiz, içecek suyu olmadığı için dermansız kalanların imdâdına yetişelim. Bu asırda takatsiz ve dermansız kalanların Hz. Ebû Hüreyre gibi Hz. Peygamber efendimize başvurduklarını, efendimizin de onları bize gönderdiğini kabul edelim, yoksullara bu gözle bakalım.

Harcamalarımıza dikkat edelim. Lüzumsuz harcamalarımızı kısarak, buradan elde edeceğimiz tasarrufu, dünyanın değişik yerlerinde cihâd eden İslâm mücâhidlerine göndersek ne kadar iyi olur, değil mi? Onlar orada, cephede düşmanla savaşırken; biz de burada nefsimizle savaşmak mecburiyetindeyiz. Bunu unutmayalım. Nefsi alt etmeden cennete girmenin zor olduğunu da bilelim. Bu olay üzerine nâzil olan âyetin son cümlesini bir daha okuyalım: “Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (el-Haşr sûresi, 59/9)